

Kompetanseplan Hustadvika kommune

BARNEHAGESEKTOREN 2020 - 2025

Innhold

---

1. Innledning	3
1.1 Bakgrunn	
1.2 Formål med en kompetanseplan	

---

2. Ulike roller og ansvar i forhold til kompetanse	4
2.1 Barnehagens ledelse	
2.2 Barnehageeier	
2.3 Fylkesmannen	

---

3. Nasjonale føringer og satsingsområder	5
---	----------

---

4. Satsingsområder 2020 - 2025	6
4.1 Trygghetssirkelen / COS-P	
4.2 Sosial kompetanse	7
4.3 Livsmestring og psykisk helse	8
4.4 Inkluderende barnehagemiljø	9
4.5 Vold i nære relasjoner	10
4.6 Helse og ernæring	11
4.7 Språk	12

---

5. Tiltaksplan 2020 - 2025	13
-----------------------------------	-----------

---

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Med utgangspunkt i Barnehageloven § 2 har nye Hustadvika kommune laget en kompetanseplan hvor formålet er å skape en plan for alle barnehagene i kommunen. Den skal være et felles verktøy som sikrer kravene og samfunnsmandatet til barnehagene.

I nye Hustadvika kommune har vi etter sammenslåingen mellom Fræna og Eide nå syv kommunale barnehager og syv private barnehager som ligger organisert under kommunalsjef for oppvekst, kultur og kunnskap. Enhetslederne for barnehagene, sammen med fagsjef møtes jevnlig for nettverksmøter og samarbeid. Med et felles fokus og en felles kompetanseplan vil vi i Hustadvika sørge for gode barnehager med høy kvalitet.

Det ble satt ned en arbeidsgruppe som har jobbet aktivt med kompetanseplanen. Arbeidsgruppen har bestått av både daglige ledere og pedagoger fra både kommunale og private barnehager, samt barnehageansvarlig i kommunen.

1.2. Formål med en kompetanseplan

- Den skal være et felles og forpliktende verktøy.
- Den skal vise felles kjennetegn og satsingsområder.
- Den skal sette en standard for drift av alle barnehagene i Hustadvika kommune, uavhengig av om den er kommunal eller privat.
- Den skal vise at barnehagene i Hustadvika står for kvalitet. Dette betyr bl.a at ansatte skal være godt kjent med innholdet i kompetanseplanen, i tillegg til barnehagelov og rammeplan.
- Den skal være styrende for utviklingsarbeid og kompetanseheving.
- Den skal være grunnlag for å utvikle barnehagene sine rutiner og metoder. Dette sikrer og videreutvikler kvalitet i den enkelte barnehage.

2. Ulike roller og ansvar i forhold til kompetanse

2.1 Barnehagens ledelse

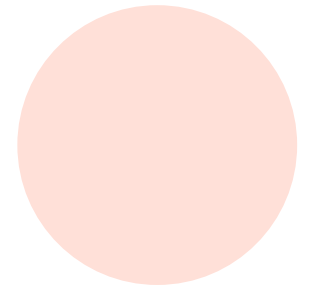
- Skal lede og følge opp barnehagens endrings- og utviklingsprosesser for kompetanseutvikling. Leder skal motivere, inspirere og legge til rette for kompetanseutvikling hos personalet.
- Barnehagelæreren er den profesjonen som utdannes spesielt for å ivareta barnehagens oppgaver, og har dermed en viktig veiledningsrolle i kraft av sin kompetanse.
- Pedagogisk leder skal lede refleksjons- og utviklingsarbeid i barnehagen i samarbeid med leder.

2.2 Barnehageeier

- Skal sørge for at personalet har riktig og nødvendig kompetanse.
- Skal kartlegge kompetansebehovet og har en langsiktig plan for rekruttering og kompetanseutvikling.
- Skal initiere og legge til rette for at de ansatte får nødvendig opplæring og kompetanseheving.
- Skal sørge for at alle ansatte får en innføring i barnehagens samfunnsmandat, ansvar og innhold.
- Skal bidra med egne midler til kompetansetiltak.
- Skal påse at barna får et pedagogisk og trygt barnehagetilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.
- Skal utvikle kompetanseplaner for alle ansattgrupper som omfatter både kommunale og private barnehager, og som ivaretar nasjonale føringer og lokale behov som en forutsetning for tildeling av statlige midler.
- Skal prioritere og tildele kompetansemidler for å ivareta kompetansebehov i kommunale og private barnehager.
- Skal delta i regionale kompetansenettverk om utvikling og gjennomføring av kompetanseutviklingstiltak.

2.3 Fylkesmannen

- Skal iverksette og følge opp de statlige kompetanseutviklingstiltakene og ser til at utviklingsarbeid og implementering av tiltak skjer i nær kontakt med kommunen som barnehagemyndighet, universiteter/ høyskoler og andre relevante fagmiljøer.
- Skal påse at kommunene som myndighet ivaretar kommunale og private barnehagers kompetansebehov gjennom tildelingen av de statlige kompetansemidlene.
- Skal lede og koordinere regionale kompetansenettverk med deltakere fra barnehagen, barnehageeier, kommunen som myndighet, fylkeskommunen, universitet og høyskoler og organisasjoner, som sammen skal definere kompetansebehovene lokalt og utvikle kompetansetiltakene.

3. Nasjonale føringer og satsingsområder

- Barnehagen som pedagogisk virksomhet
- Kommunikasjon og språk
- Barnehagens verdigrunnlag
- Et inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning
- Realfagstrategier
- Språkløyper
- Kompetanse om omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep

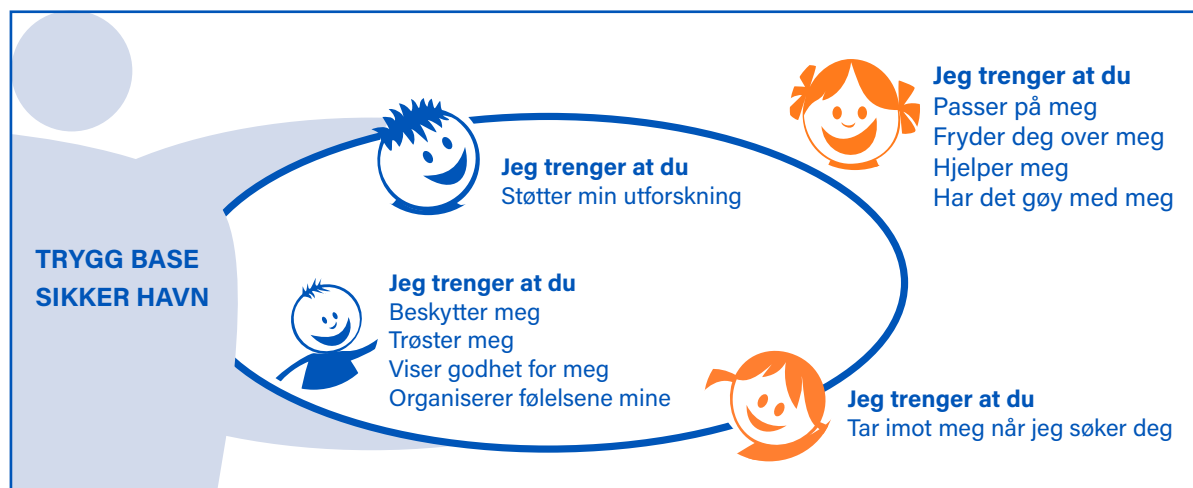

4. Satsingsområder 2020 - 2025

4.1 Trygghetssirkelen / COS-P

Trygghetssirkelen er en visuell sirkel som vil vise den voksne (hendene) som en trygg base som støtter barnet i sin utforskning, og den voksne som en sikker havn, som er der når barnet trenger det.

COS-P skal gi både foreldre og personalet verktøy til å bedre forstå hvilke behov barn har, hvilke signal de gir og hva vi kan gjøre for å møte disse behovene. Målet er å la barnet få hjelp til å kjenne seg trygg og på den måten stå sterkere rustet til møte utfordringer vi møter i livet. Det kan bidra til ett godt samspill mellom voksne og barn.

Trygghetssirkelen
Med fokus på
barnets behov

I våre barnehager skal vi ha ansatte som:

- Er større, sterkere, klokere, god
- Følger barnets behov, når det er mulig; - tar tak/ledelse, når det er nødvendig
- Kjenner til viktigheten av tilknytning og trygge relasjoner
- Viser glede sammen med barna – glede er en del av grunnmuren i trygghet

«Voksne som er større, sterkere, klokere, god»
Når det er mulig; følg barnets behov
Når det er nødvendig; ta tak/ledelse

4.2 SOSIAL KOMPETANSE

Sosial kompetanse er balansen mellom omtanke for andre og ivaretagelse av seg selv

Barn er sosiale fra fødselen, og de kommuniserer med voksne og hverandre gjennom kroppslige og språklige handlinger. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at de skal verdsettes som venn og likeverdig deltaker i samspillet med andre barn.

Et barn som samhandler godt med andre kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass.

Sosial kompetanse består av et sett med ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososiale ferd, selvhevdelse og selvkontroll.

Sosial kompetanse innebærer at barnet evner å ta andres perspektiv, vise omsorg, inngå på en positiv måte i grupper (for eksempel i lek), hevde seg selv på en rimelig måte, men samtidig avpasse sin atferd etter den sosiale konteksten. Til dette kreves at barnet klarer å balansere egne behov for tilfredsstillelse, selvhevdelse og oppmerksomhet med andre barns behov, samt hele gruppens behov for harmoni, turtaking og samspill.

Personalet i våre barnehager skal:

- Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å holde på venner
- Samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling og fellesskap
- Støtte barna i å ta andre sitt perspektiv, se en sak fra flere sider og reflektere over egne og andre sine følelser, opplevelser og meninger
- Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andre sine grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre

Hva skal barnet lære:

- Selvfølelse
- Empati
- Prososial atferd
- Selvhevdelse
- Selvkontroll

Sosial kompetanse
er nøkkelen til trivsel
i barnehagen

4.3 Livsmestring og psykisk helse:

Barnehagen skal «Ha en helsefremmende og forbyggende funksjon hvor barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes.» (Rammeplan for barnehager s.13, 2017)

For å skape robuste barn trenger vi gode relasjoner i alle ledd, da dette skaper forutsigbarhet, trygghet og trivsel. Barnehagen skal være et inkluderende sted hvor det kontinuerlig skal arbeides med vennskap, fellesskap og utvikling av sosial kompetanse som igjen vil ha betydning for barnas livsmestring og helse.

Barna skal lære å:

- Samtale sammen, vise empati, vente på tur, invitere til lek, vise egne følelser, forstå andres følelser og være trygg
- Være i samspill med andre barn for å utvikle disse ferdighetene
- Opplive gode, tidlige erfaringer med jevnaldrende, da dette har stor betydning for barnets samspillsferdigheter videre i livet
- At livet av og til kan være vanskelig

Personalet i våre barnehager skal:

- Forstå og anerkjenne barnas følelser
- Forstå den viktige rollen barnehagen har som arena for barnets sosiale utvikling, læring og etablering av vennskap
- Bidra til gode mestringsopplevelser for barna slik at de kan bygge gode tanker om seg selv
- Gi barna verktøy som de kan bruke for å sette grenser for seg selv
- Lede barn som står for negative bemerkninger/utestengning for å føle makt og tilhørighet (i flg T. Falck), til å bli trygge på at de er gode nok og velge en Bedre vei for å føle seg som en del av felleskapet
- Hjelp barna gjennom livets oppturer og nedturen (i flg Hedvig Montgomery) på en måte som gjør at de kommer styrket ut av det

4.4 Inkluderende barnehagemiljø

Definisjon mobbing:

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning». (Ingrid Lund, 2017)

Barnehagen skal fremme et inkluderende og stimulerende miljø hvor alle barn skal oppleve å bli sett og hørt, og kan delta i lek. Miljøet skal støtte opp om lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

I barnehagen kan mobbing forstås som at barn utsettes for negative hendelser fra barn og voksne i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person i fellesskapet. Det er viktig med tidlig innsats, og å være tett på. Dvs vi må ha aktive voksne som er nær barna, både inne og ute. Voksne må hjelpe barna til å bli inkludert i lek, og man må jobbe med hele lekemiljøet. De ansatte må være tydelige på hva som er uakseptabel adferd. Å stoppe mobbing krever tydelige, varme og kloke voksne.

I våre barnehager arbeider vi kontinuerlig med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø, og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelser. Vi stopper krenkelser og følger opp med tiltak helt til barna opplever at de har et trygt og inkluderende miljø. Når vi oppdager mobbing/krenkelser skal vi handle og reagere. Alle våre barnehager har en handlingsplan mot mobbing. Denne planen er retningsgivende for vår håndtering av konflikter. I dette arbeidet er det svært viktig med et godt foreldresamarbeid.

Personalet i våre barnehager skal:

- Arbeide for trygge og gode barnehagemiljøer uten krenkelser og mobbing
- Være nærværende og aktiv til stede i barnas aktiviteter
- Kunne avdekke uønsket adferd
- Kunne handle når man oppdager krenkelser

NULLTOLERANSE FOR MOBBING ER HELE BARNEHAGENS ANSVAR!

Et barn som mobber eller erter skal stoppes, og hjelpes.

4.5 Vold i nære relasjoner

ALLE har rett til å leve et liv uten vold – Barns vern mot vold er stadfestet i Barnekonvensjonen artikkel 19.

Dette vil si at staten har forpliktet seg til å beskytte barnet mot alle former for fysisk eller psykisk vold, forsømmelse eller utnytting fra foreldre og andre omsorgspersoner. Barn har rett til egnede tiltak som kan fremme deres fysiske og psykiske helse når de er utsatt for enhver form for vold (Barnekonvensjonen).

Personalet i våre barnehager skal:

- Ha kompetanse og vite hvordan de skal handle ved bekymring for barn
- Se og lytte til barn
- Våge å handle

I våre barnehager skal barn lære:

- Om sin egen kropp og det å sette grenser
- Hva er seksuelle overgrep, hva er vold og krenkelser
- Hemmeligheter – det å snakke sammen

Vold i nære relasjoner
– ikke en privatsak

Hjelpetilbud i regionen

krisesenteretmolde.no

politiet.no/om/organisasjonen/politidistrikter/more-og-romsdal

<https://nokmr.no>

<https://statensbarnehus.no/barnehus/statens-barnehus-alesund>

barnevernvakten.no/kommuner/molde-kommune

«Når noen angriper og skader den barnet er knyttet til, avhengig av og glad i, så angriper og skader vedkommende barnet selv»

4.6 Helse og ernæring

Gode vaner og handlingsmønster legges i tidlig alder, barnehagene skal bidra til dette ved å legge til rette for daglig fysisk aktivitet og et sunt og variert kosthold basert på nasjonale retningslinjer for kosthold og ernæring.

Barn skal ut fra egne forutsetninger oppleve mat og matkultur gjennom aktiviteter og måltid, og motiveres til å spise sunn mat og bevisstgjøres på at dette gir god helse.

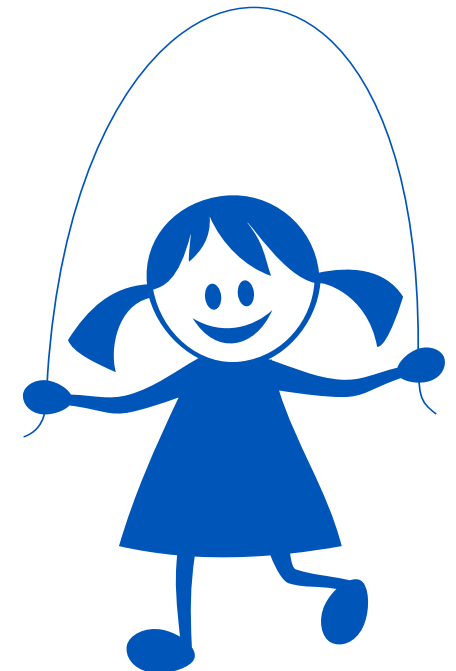
Barna skal inkluderes i aktiviteter der de får bevege seg, leke og samhandle med andre og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barna skal få sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt.

For våre barnehager betyr dette at:

- Barna skal få oppleve trivsel, glede og mestring, ute og inne, året rundt
- Barna skal få kjennskap til egne behov; både fysisk og psykisk helse
- Barna skal få utvikle gode motoriske ferdigheter
- Barna skal bli trygge på egen kropp
- Barna skal få innsikt i hvor mat kommer fra, matproduksjon og veien fra mat til måltid

Personalet i våre barnehager skal:

- Være aktive og nærværende
- Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper
- Legge til rette for et variert og utfordrende aktivitetstilbud
- Legge til rette for at barn bestemmer over egen kropp og respekt for andre sine grenser
- Legge til rette for måltidsglede

4.7 Språk

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. Barn lærer språk best gjennom å være språklig aktive. (Rammeplanen)

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. De ansatte har ansvar for at alle barna blir med i språklige aktiviteter, både små og store barnehagebarn og barn med ulike språklige ferdigheter. De voksne må legge til rette for at alle får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for egne tanker og for å uttrykke egne meninger og følelser.

Vi tar bl.a i bruk:

- Språkutviklende samtaler
- Språkutviklende fortellinger
- Bruk av språk i barnas aktiviteter og opplevelser
- Språktilegnelse gjennom lek
- Bøker og språklig bearbeiding av innholdet
- Arbeid med ord og begrepsforståelse
- Språklig bevissthet og skriftspråkstimulering

Personalet i våre barnehager skal:

- Være tilstede, lyttende og oppmerksomme i fht barns ulike uttrykksformer
- Anerkjenne og bekrefte barns ulike ytringsmåter
- Bruke eget språk aktivt i arbeid med barn, i alle daglige situasjoner
- Ha kompetanse om barns språkutvikling
- Støtte alle barn i å kommunisere, medvirke, lytte og forstå
- Språktilegnelse gjennom lek
- Bøker og språklig bearbeiding av innholdet
- Arbeid med ord og begrepsforståelse
- Språklig bevissthet og skriftspråkstimulering

**Ikke vent til barna har et språk før du begynner å lese for dem.
Les for dem slik at de får et godt språk!**

5. Tiltaksplan 2020 – 2025

Hustadvika
kommune

Satsningsområde	Hvem	Mål	Ansvarlig	Kursholder	Kostnad	Når
Tidlig innsats - Trygghetssirkelen COS - Robuste barn - Sosial kompetanse - Språk	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	-Barnevern og helsestasjon -PPT -BUP -Hedvig Montgomery	Gratis	Felles plandag våren 2023?
Helse og ernæring - Kosthold - Fysisk aktivitet	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	-Ernærings fysiolog i kommunen	Gratis	Hver barnehage har temaet på foreldremøte
IBSM – Inkluderende barnehage og skole miljø	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	Mobbeombud	Gratis	Hver barnehage har på foreldremøte/ felles foreldremøte + Felles personalmøte
Vold i nære relasjoner	Alle ansatte + foreldre	Sikre økt kunnskap til ansatte, men også foreldregruppen	Faglig rådgiver/ enhetsledere	Smiso politi krisesenter Ålesund behandlingssenter	Gratis	Hver barnehage har på foreldremøte/ felles foreldremøte + Felles personalmøte